תוספתא חלה

תוספתא

geulaquiz.com

פרק א

א רבי יוחנן בן נורי אומר אף הקרמית חייבת בחלה רבי ישמעאל בר׳ יוסי אומר משם אביו איזהו חלוט הנותן קמח לתוך חמין המעיסה חמין לתוך קמח וחכ״א אחד זו ואחד זו הנעשית באילפס ובקדירה פטורה הנעשית בתנור חייבת.

ב המלוי של ישראל ופועלי נכרים עושין בתוכו חייב בחלה המלוי של נכרים ופועלי ישראל עושין בתוכו פטור מן החלה העושה עיסה לרבים חייב בחלה העושה עיסה לאכלה בצק חייב בחלה.

ג קמח קלוי שגבלו ועשאו עיסה חייב בחלה עיסת ארנונא חייבת בחלה מפני שחייב באחריותה עד שעה שימסור עיסת מעשר שני בירושלים חייבת בחלה ספק מדומע חייב בחלה דברי ר״מ ור׳ יוסי פוטר וחכ״א מדומע פטור מן החלה ספק מדומע נאכל משום דמע וחייב בחלה.

ד א״ר אלעאי שאלתי את ר׳ יהושע חלות תודה ורקיקי נזיר מה הן בחלה אמר לי פטורות וכשבאתי ושאלתי את רבי אליעזר אמר לי עשאן לעצמו פטור למכור בשוק חייב וכשבאתי והרצתי דברים לפני רבי אלעזר בן עזריה אמר לי הברית אלו דברים נאמרו מהר חורב.

ה רבי יהודה אומר עיסת כלבים מעצמה ניכרת עשאן [ככרין] חייבת עשאה למודין פטורה.

ו כהן ששייר קמח בעסק עיסתו וכן האשה ששיירה קמח בעיסתה הקמח והשאור מצטרפין לחמשת רבעים לאסור את העיסה א״ר יהודה מפני מה אמרו בעל הבית אחד מעשרים וארבע מפני שעינו יפה בעיסתו נחתום א׳ מארבעים ושמונה מפני שעינו צרה בעיסתו וחכ״א לא מן השם הוא זה אלא בעל הבית עיסתו מעוטה ואין בה כדי מתנה לכהן נחתום עיסתו מרובה ויש בה כדי מתנה לכהן.

ז הלוקח מן הנחתום ומן האשה שעושה למכור בשוק צריך להפריש חלת דמאי מן בעל הבית ומן המתארחין אצלו א״צ להפריש חלת דמאי ניטלת אחד מארבעים ושמונה ר״ש אומר אפילו לא עלה בידו אלא אחד מששים יצא.

ח מי שאין יכול לעשות עיסתו בטהרה יעשנה קבין ואל יעשנה בטומאה ר״ע אומר יעשנה בטומאה ואל יעשנה קבין שכשם שקורא על הטהורה כך קורא על הטמאה על זו קורא חלה לשם ועל זו קורא חלה לשם אבל קבין אין בהן חלק לשם אמרו לפני ר״ע אין אומרים לו לאדם עמוד וחטא בשביל שתזכה עמוד וקלקל בשביל שתתקן.

ט ר״א אומר חלה ניטלת מן הטהור על הטמא אמרו לפני רבי ישמעאל הלא פלוני יש בדרום והיה מורה כהוראה הזאת אמר להם לבוש שלבש בו אבא וציץ שנתן בין עיניו אם לא אלמד בו לכל מורה הוראות אמרו לו בשם רבי אליעזר אמר להם אף הוא יש לו במה יתלה.

י האשה [שהפקידה] עיסתה או שמכרתה או שנתנתה במתנה פטורה עד שתתגלגל בחטים ותטמטם בשעורים אין חייבת בחלה עד שיהא [בדגן] כשיעור גלגלה בחטים וטמטמה בשעורים אע״פ שאין בכל אחד ואחד אלא כזית חייבת בחלה.

יא נולד לעיסה ספק טומאה עד שלא גלגלה תעשה [בטהרה] משגלגלה תעשה [בטומאה] וחלתה תלויה באיזה ספק אמרו בדבר הספק לחלה וכן פירות שנולד להן ספק טומאה עד שלא נגמרה מלאכתן יעשו [בטהרה] משנגמרה מלאכתן יעשו [בטומאה] ותרומתן תלוי׳ באיזה ספק אמרו בדבר הספק לתרומה.

יב גר שנתגייר והיתה לו עיסה נעשה עד שלא קרמו פניה חייבת משקרמו פניה פטורה דברי ר״ע רבי יוחנן בן נורי אומר עד שלא תתגלגל בחטים ותטמטם בשעורים חייבת גלגלה בחטים וטמטמה בשעורים פטורה אחרים אמרו משם רבי יהודה בן בתירה משתעשה מקרצות.

פרק ב

א העושה עיסה מן החטים ומן האורז רבן שמעון בן גמליאל אומר אין חייבת בחלה עד שיהא בדגן כשיעור ואין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח עד שיהא [בה] כשיעור.

ב הנוטל שאור מעיסה שלא הורמה חלתה ונותן לתוך עיסה שהורמה חלתה הרי זה מביא קמח ממקום אחר ומצרפו לחמשת רבעים [לחייב עליו] לפי חשבון.

ג קב מכאן וקב מכאן וקב חדש באמצע קב מכאן וקב מכאן וקב שעורים באמצע הרי אלו מצטרפין הוסיפו עליהן קב מכאן [וקב מכאן] וקב של אשה אחרת באמצע וקב מכאן וקב מכאן וקב דבר שנטלה חלתו באמצע הרי אלו מצטרפין קב מכאן וקב מכאן וקב הנכרי באמצע קב מכאן וקב מכאן וקב אורז באמצע קב מכאן וקב מכאן וקב [מרובה] באמצע אין מצטרפין קב חטין וקב שעורין וקב כוסמין הרי אלו מצטרפין כשהוא תורם תורם מכל אחד ואחד שאין תורמין ממין על שאינו מינו חצי קב חטים וחצי קב שעורים וחצי קב כוסמין נוטל מן הכוסמין אמר ראב״י הנוטל חלה מן הקב למה הוא דומה לתורם תבואה שלא הביאה שליש שאין תרומתו תרומה חזרו לומר לא כך ולא כך שהרי הקב הזה [מצטרף הוא] עם אחרים.

ד קמח טמא שנתערב בקמח טהור ואין בטמא כשיעור כשהוא נוטל אומר ה״ז חלה חוץ מן הטמא שיש בו חטים טמאות שנתערבו בחטים טהורות ואין בטמאות כשיעור כשהוא תורם אומר הרי זו תרומה חוץ מן הטמאות שבהן.

ה אמר רבי אליעזר ב״ר צדוק אע״פ שהיה רבן גמליאל פוטר את אריסות בסוריא אוסר היה מלארס אם ארס הרי זה פטור ובלבד שלא יהא הוא מלקט והן אוגדים על ידו הוא בוצר והן דורכים על ידו הוא מוסק והן עוטנין על ידו אלא הן מלקטין והוא אוגד על ידיהן הן בוצרין והוא דורך על ידיהן הן מוסקין והוא עוטן על ידיהן וכן היה רבי אלעזר ב״ר צדוק אומר לא היה רבן גמליאל מחייב בסוריא אלא חלה אחת בלבד.

ו הלוקח מן הנחתום בסוריא צריך להפריש חלת דמאי דברי רבן גמליאל וחכ״א אין צריך להפריש חלת דמאי מנהר דרומה של כזיב ואילך שתי חלות דמאי ר״ש אומר אם לא תרם את האחד כשיעור לא יאכל מן השני.

ז חלות הנכרים [בחוצה לארץ] ותרומת הנכרים בחו״ל מזריעין אותו שאינו חייב בחלה נאכלת לזרים.

ח עשרים וארבע מתנות כהונה ניתנו לאהרן ולבניו בכלל ובפרט ובברית מלח אלו הן עשר במקדש וארבע בירושלים ועשר בגבולין עשר במקדש חטאת ואשם וזבחי שלמי צבור וחטאת העוף ואשם תלוי ולוג שמן של מצורע שתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות והעומר ארבע בירושלים הבכורה והבכורים והמורם מתודה ואיל נזיר ועורות קדשים עשר בגבולין תרומה ותרומת מעשר וחלה ראשית הגז הזרוע והלחיים והקיבה ופדיון הבן ופדיון פטר חמור והחרמים ושדה אחוזה וגזל גר כל אלו נתנו לאהרן ולבניו בכלל ופרט וברית מלח לחייב על הכלל ולחייב על הפרט ליתן שכר על כלל וליתן שכר לפרט העובר עליהן כעובר משום כלל ומשום פרט.

ט איזו היא הארץ ואיזו היא חו״ל כל השופע מטורי אמנון ואילך ארץ ישראל מטורי אמנון ולהלן חוצה לארץ הניסין שבים רואין אותן כאילו חוט מתוח מטורי אמנון ועד נחל מצרים מחוט ולפנים ארץ ישראל מלחוט ולחוץ חוצה לארץ ר׳ יהודה אומר כל שהוא כנגד ארץ ישראל הרי הוא כארץ ישראל שנא׳ (במדבר ל״ד:ו׳) וגבול ים והיה לכם הים הגדול וגבול הניסין שבצדדין רואין אותן כאילו חוט מתוח מקפלריא ועד אוקיינוס מנחל מצרים ועד אוקיינוס מחוט ולפנים ארץ ישראל מחוט ולחוץ חוצה לארץ.

י ספינה שהיא באה מחוצה לארץ לארץ והיתה בה עיסה עד שלא קרמו פניה חייבת משקרמו פניה פטורה.